Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego

№ 230.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

PIĄTEK 8 Październik 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	Godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzn i różne uwagi
	6"	27" 4"' 157	+ 5, 5	3, 01	Zachodni słaby	Pogoda	Deszcz
6	2	3, 798	+ 8, 0	3, 69	Wschodni ,,	Pogoda z Chmurami	
	10	4, 137	+ 5, 8	3, 15	,, ,,	Pochmurno	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Wczorajszy drugi występ pani Brue podwoił uniesienie Publiczności, która sześciokrotném przywołaniem i ustawicznemi oklaskami dała poznać Pani Brue jak dalece jéj wzniosły talent ocenia. Jutro pani Brue po raz trzeci występując, — da się widzieć między innemi, w *Solo tańcu* z wielkiego baletu *Esmeralda*, w którym temi czasy w Berlinie, i ostatni raz przed wyjazdem do Krakowa, z uwielbieniem tamtejszéj Publiczności tańczyła.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż* 18 *Września.* —

Marszałek Bugeaud otrzymał wczoraj, jak mówią, rozkaz drogą telegraficzną bezzwłocznego udania się do Algieryi i objęcia dowództwa wojska złożonego z 10,000 ludzi, mającego iść w pomoc cesarzowi marokańskiemu.

Journal des Débats daje następne uwiadomienie o wspólnych działaniach Anglii i Francyi w La-Plata: „Oba rządy Anglii i Francyi, które za wspólném porozumieniem chciały urządzić sprawy La-Plata, przestały, jak się zdaje teraz wspólnie działać. Pełnomocnik francuzki, hrabia Walewski nie widział w swych instrukcyach możności objęcia Rzpltéj Montevideo francuzkiéj opieki, kiedy pełnomocnik angielski, lord Howden, popłynął do Rio-Janeiro, polecił zniesienie blokady i bronioną dotąd przez Anglię Rłptę jéj losowi zostawił.“

Dzisiejszy *Moniteur* ogłasza dekret królewski mianujący marszałkami Francyi dwóch jenerał-poruczników, br. Reille i wice-hrabiego Dode de la Brunnerie. Tak więc liczba marszałków wynosi teraz siedmiu nie zaś ośmiu, jak to miało miejsce przed śmiercią marszałków Oudinot i Grouchy, wprzód bowiem na miejsce zmarłych marszałków hrabiów Valeé i Drouet d'Erlon nie mianowano nowych. Liczba marszałków w czasie pokoju do sześciu jest ograniczona, dla tego jeden z dzienników dziś na te mianowania nowe, jako nieprawne powstaje, jakkolwiek nie na zbyt słusznych zasadach, jak to się pokazuje z rozbioru samego prawa. Wprawdzie prawo z 4 sierpnia 1839 roku liczbę marszałków do sześciu najwyżéj ogranicza w czasie pokoju, w czasie wojny liczba ta do 12 podniesioną być może. Ale prawo to obejmuje także postanowienie, że jeżeli w czasie pokoju stan czynnéj armii, zwyczajny etat przechodzi, mogą trzy nominacye nastąpić na miejsca wakujące. Miejsc zaś wakujących teraz było cztery; tak więc można było dwóch marszałków mianować i to nastąpiło. Zresztą mało już mamy jenerał-poruczników, którzyby posiadali warunki konieczne do sięgnięcia téj wysokiéj godności wojskowéj. Wymieniliśmy już wczoraj najznakomitszych. Pomiędzy młodszemi pierwsze miejsce zajmuje jenerał porucznik Lamoriciere, który w Afryce wielokrotnie dowodził jako wódz naczelny całemi korpusami. Wszyscy się zgadzają, że prędzéj czy późniéj ten młody jenerał otrzyma godność marszałka Francyi. Popełniliśmy wczoraj błąd, że xiążę Raguzy (marszałek Marmont) niechciał złożyć rządowi lipcowemu przysięgi po 1830 r. i dla tego z listy marszałków wykreślonym został, z resztą błąd ten popełnił także *Journal des Debats*, zwykle dobre w tych kwestyach wiadomości mający. Marszałek Marmont bowiem przysłał przysięgę swą na piśmie i w budżecie ministerium wojny jest umieszczonym „jako mieszkający za granicą. Dziwną jest rzeczą, że *National*, dziennik radykalny, pierwszy ze wszystkich organów prasy wiedział o mianowaniu dwóch nowych marszałków. De-

kret królewski był podpisany 17 b. m. *National* zaś w swym Nr. z 18 już o podpisie tym doniósł. Dowodzi to, że nawet w ministerium wojny spotykamy wyższych urzędników sympatyzujących z tym dziennikiem i donoszącym mu o ważnych faktach.

Stan rzeczy w Marokko coraz więcéj zajmuje uwagę publiczną. Dotąd jeszcze nie mamy nic pewnego o prawdziwym stanie rzeczy, ani o stosunkach i położeniu wzajemném Muleya-Abd-er-Raman i Abd-el-Kadera. *Journal des Débats* powtarzał najsprzeczniejsze wieści o pochodzie Abd-el-Kadera na Taza; algierskie dzienniki także to samo powtarzały, dowodząc przytém, iż rzecz cała nie jest tak ważna jak ją wystawiano. Otrzymane jednak przez Melilę i Hiszpanię wiadomości dowodzą, że cała sprawa była bardzo ważną. Według tych raportów, Abd-el Kader postanowił ruszyć na Fez i poszukać cesarza, gdy widział że ten przeciw niemu nie rusza. Stoczyć miano krwawą bitwę, w któréj Abd-el Kader miał stracić wiele ludzi. W skutek tego musiał cofnąć się ku Mellili, by tam zebrać swe rozbite wojska, na nowo uorganizować i ruszyć znowu na Fez. Wiadomości przyszły w d. 6 b. m. z Mellili do Malagi i oprócz tego obejmują jeszcze ważne następne fakta: W dniu 1 września stanęła przed Melillą feluka angielska mająca na swym pokładzie angielskiego lorda i arabskiego tłomacza. Angielski lord oświadczył czasowemu gubernatorowi Melilli (gubernator Benito udał się bowiem do Hiszpanii), że celem jego przybycia jest wręczenie Abd-el-Kaderowi depeszy i konferowanie z nim. Gubernator hiszpański jednak odmówił mu swéj pomocy i zabronił nawet wejścia do miasta. Pomimo tego feluka pozostała w porcie, a jéj dowódzca oświadczył, że ma myśl ruszyć się przed 30 września a może nawet i późniéj i dodał, że się skarżyć będzie przed swoim posłem i konsulem na postępowanie gubernatora; ten zaś wysłał depeszę do Madrytu, żądając nowych instrukcyi. Potwierdzenie tych wiadomości jest konieczne.

Dekretem hiszpańskiego ministra spraw wewnętrznych don Patricio de Escosura, *Courier français* został zabronionym w całéj Hiszpanii, ponieważ dziennik ten niedawno umieścił artykuł nader obrażający dla królowéj hiszpańskiéj. Wprawdzie *Courrier* mało posiada prenumeratorów w Hiszpanii, ale jak dla dziennika, który i tak na wycieńczenie choruje, stracenie téj małéj summy stosunkowo jest bardzo znacznem. Cały krzyk i wywoływanie skandalów nie osiągnęło dlań spodziewanego skutku i nie powiększyło jego odbytu, który owszem codzień się zmniejsza. Dziś zagrożonym jest nawet dwoma skazaniami za przepisywanie czynu dobréj sławie szkodzącego, na skutek oskarżeń p. Talabot i ministra skarbu; za to czeka go znaczna kara pieniężna, która zniszczyć może exystencyę tego dziennika.

— *Dnia* 21 *Września*. —

Xiążę Nemours towarzyszyć będzie swemu bratu xięciu Aumale do Algieru i wprowadzi go tam na urząd gubernatora jeneralnego.

Arcybiskup Paryża we wszystkich kościołach swéj dyecezyi nakazał modlitwy za nader obfite żniwa.

Moniteur obejmuje dekret królewski, powołujący 60,000 ludzi do wojska z 80,000 przez izbę zatwierdzonych; z tych zaś 53,650 do armii lądowéj a 6,350 do służby na flocie.

Z Madagaskaru według *Courrier* otrzymano ważne wiadomości. W końcu czerwca w Tatawa wybuchło sprzysiężenie; na czele stał Anaka Sulis, jeden z pierwszych ludzi kraju i krewny zmarłego króla. Gdy miało już przyjść do bitwy, królowa zgodziła się na pewne ustąpienia i dała dymisyę dwom ministrom znanym z nienawiści dla europejczyków i ślepego fanatyzmu. W owéj chwili zjawił się w Tamatawa na czele dwóch fregat i dwóch innych okrętów z stacyi Aurbon admirał Cecile i chciał wejść w układy. Tak stały rzeczy przy odejściu raportu.

— *Londyn* 18 *Września*. —

Hrabia Flahault, poseł francuzki przy dworze austryackim, przybył tutaj z swéj podróży do Szkocyi.

Prowadzą tutaj układy, by pomiędzy rozmaitemi narodami trudniącemi się połowem wielorybów wspólnie ułożyć granice dla tego połowu, aby przez to położyć tamę wyniszczeniu tego ważnego zwierzęcia, które w przeciwnym razie bardzo rychło nastąpi.

Uratowany parostatek olbrzymi *Great Britain*, który dotąd stoi w porcie Liverpool, ma być sprzedanym przez publiczną licytacyę.

— *Dnia* 20 *Września*. —

J. K. M. która w dniu 16 odjechała z Ardverekin do Inverness, dziś o godzinie 5 ½ po południu spodziewaną jest w pałacu Buckingham, tam prezydować będzie na posiedzeniu rady tajnéj, gdzie ułożoną zostanie formuła modlitwy ogólnéj dla całego kraju na podziękowanie Bogu za bogate żniwo. Jutro rano królowa, xiąże Albert i królewska rodzina znowu na wyspę Whigt odjadą.

Jenerał de Lambert, który walczył pod Waterloo, umarł w 75 roku życia, mając 30 lat służby. Umarł także kontr-admirał Bloye.

Wczoraj przybyła do Portschmouth fregata *Fisguard* z 700,500 dolarów w brzęczącéj monecie z Ameryki południowéj. Przywiozła ona z Rio-Janeiro wiadomości do 30 lipca, ale w nich nic nowego nie spotykamy.

Slub xięcia Wellington z Miss Bourdets Coutts rychło zapewne nastąpi. Patronowie zajmują się intercyzą, w téj jednak znaleziono trudności, które dziś mają być załatwionemi. Dama ta pragnęła, by większa część jéj majątku spadła na właściciela tytułu xiążęcego; xiążę żeby, w razie bezdzietnéj śmierci mar-

grabiego de Duero i dzieci lorda Karola Wellesley, kolateralni sukcesorowie nie mieli prawa do tego majątku. W końcu zgodzono się, że w ostatnim razie majątek ma być obróconym na ściśle połączony z sławą xięcia.

Rozmaitości.

KROL LUDWIK-FILIP.

(Ciąg dalszy.)

W szesnaście lat potém, z otwartością którą czasem krasił zwykłą przebiegłość swoją. Talleyrand powiedział raz do króla Ludwika-Filipa, który poufale rozmawiał z nim o wszystkich niecnotach, które mu rojaliści zarzucili, nigdy trafnie nie mogąc uderzyć: „To prawda przecież, że dwa razy, w 1814 i 1816 r., usiłowałem aby Ludwik XIII., wydalił W. Kr. Mość z Francyi, bom wtedy służył sprawie legitymistów.“

Czy to że któryś ze szczerszych dyplomatów od xięcia Talleyrand wyraził myśl swoją bez ogródki, czy emigranci, wskrzeszając dawne swoje antypatye, naturalnie i xięcia Orleańskiego nie pominęli, dość że po powrocie z Palermo, nader zimno przyjętym został u dworu; dobra mina na koniu i w mundurze jenerała huzarów, jeszcze szkodliwiéj wykazała niezręczną postawę xięcia d' Angouleme i xięcia Berry. Zaczął skromnie usuwać się na stronę, kiedy 5 marca 1815 r., Napoleon, wydostał się z wyspy Elby i wylądował w Cannes. Ludwik XVIII. natychmiast wezwał do siebie na radę xięcia Orleańskiego: „Najjaśniejszy Panie, rzekł xiążę, gotów jestem dzielić z tobą złe równie jak dobre losy; jednaka w nas krew, alem ja poddany Waszéj Królewskiéj Mości; rozrządzaj mną przeto Najjaśniejszy Panie, jak wymagać będzie honor i pokój Francyi.“ Ludwik XVIIIty postrzegł że może liczyć na jego prawość i powierzył mu dowództwo armii Północnéj. W towarzystwie xięcia Trewizu, który zabitym później został przy jego boku, na bulwarku, od machiny Fieschego, zwiedził Cambrai, Douai, Lille i inne warownie, czynił co mógł dla utrwalenia wierności wojsk, a poznawszy nieużyteczność usiłowań swoich, opuścił Francyę, napisawszy list z pożegnaniem do marszałka Mortier. Xiężna, xiążę Chartres i drugi syn, xiążę Nemours [urodzony w Paryżu 25 października 1814 r.] poprzednio już odjechali do Anglii. Połączył się z nimi w Twickenham, gdzie bawił przez cały peryód Stu Dni. Bitwa pod Waterloo otworzyła napowrót starszéj linii bramy Francyi. Liberalni obawiając się drugiéj restauracyi, wnosili wówczas aby koronę oddać, jedni xięciu Oranii, drudzy xciu Orleańskiemu. Chociaż xiążę ten obcym był zupełnie insynkacyom jeszcze nie wyraźnym, które zdaleka gotowały rozwiązanie dramy w 1830 r., ultra-rojaliści poczytali mu to przecież za zbrodnię. Xiążę Orleański dobrowolnie tedy skazał się na kilkoletnie wygnanie. Wróciwszy do Francyi mógł był jeszcze stanąć na czele jakiego stronnictwa, czynny i niebezpieczny stawiać opór; lecz uważał że honor nakazuje mu nie utrudniać rządów Ludwika XVIII. Ale mógłże wyprzéć się swoich opinii? Z poddaniem się znosił niechęci dworu, ale przezornie unikał usprawiedliwienia ich postępkami swemi, a kiedy musiał objawić, że których środków nie potwierdza, czynił to tak skromnie, że mądrość jego można było poczytać za bojaźń. Nietylko nie knował i nie zachęcał żadnego spisku przeciwko dynastyi, ale nawet opozycyą swoją nigdy tak daleko nie zaszedł jak xiążę Walii, xiążę Kent, lub xiążę Sussex, w Anglii.

Małżeństwo xięcia Berry nowemi węzłami krewieństwa połączyło starszą linię z młodszą. Xiążę i xiężna Orleańska siostrzenicę swoją z Neapolu przyjęli bardzo serdecznie. Kiedy straszliwe morderstwo zdawało się wracać ich dzieciom widoki, które im to małżeństwo odejmowało, a które w dziewięć miesięcy utracili znowu przez narodzenie się xięcia Bordeaux, ogłoszono w dziennikach angielskich list nibyto xięcia Orleańskiego, podsuwający myśl, że zdradliwie postąpiono i podrzucono dziecko, podobnie jak stronnicy Wilhelma IIIgo oskarżali niegdyś Jakóba IIgo. Nie potrzebujem mówić że to był list podrobiony. Henryk Vty równie jest prawo urodzonym w oczach swego wuja Ludwika-Filipa, jak Jakób IIIci był w oczach wuja swego Wilhelma. Nie słuchając ambitnych podszeptów, xiążę Orleański częściéj pokazywał się w Tuileries, po urodzeniu xcia Bordeaux. To prawda że nie przestał przyjmować u siebie znakomitszych członków opozycyi, jak Beniamin Constant, Foy, Sebastiani, Kazimierz Périer; lecz nikt z ust jego żaden cierpkiego nie usłyszał słowa; i to prawda, że synów swoich posełał do kolegium, co źle u dworu uważano; lecz tak mało zniżyć się pragnął, że dopraszał się o tytuł Krolewskiéj Wysokości, którego Ludwik XVIII. uporczywie krewnemu swemu odmawiał a udzielił dopiero Karol Xty. (D. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 6 do dnia 7 Października.

Hornstein Karol, Goblenz Alojza ob., Miazga Józef ob., Niewiarowski Józef, Zaborowski Konstanty ob., Kawecki Edward, Melbechowski Zygmunt ob., z Galicyi; -- Górski Wojciech, Karczewska Anna, Kleniewski Emilian, z Polski.

Wyjechali z Krakowa

Kawecki Edward ob., Melbechowski Zygmunt ob., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 5076.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W skutek wyniesionéj prosby przez Szczepana Lebledzkiego w imieniu Maryanny z Mąsiorów Michalikowéj, Katarzyny z Mąsiorów Dulowskiéj, Julianny z Mąsiorów Pawlikowéj i Franciszka Mąsiora, działającego, o przyzna-

nie tymże spadku po ich ojcu ś. p. Macieju Mąsiorze *v.* Mąsiorskim pozostałego, składającego się, *a*) z połowy domu pod L. 6, w Mieście Chrzauowie położonego, *b*) z połowy pięciu zagonów na Mąkolowéj górze przy Chrzanowie, *c*) z 20 zagonów i kawałka łąki w Międzyrzeczu, *d*) z 9ciu zagonów za xiężym ogrodem, *e*) 6ciu zagonów u Sgo Jana, *f*) z 2 krótkich zagonów i czwartéj części łąki w ulicy Kopieleckiéj w Mieście Chrzanowie, lub obok tegoż położonych, Trybunał po wysłuchaniu wniosku Ces. Król. Prokuratora, wzywa mogących mieć prawo do pomienionego spadku, aby takowe w terminie miesięcy trzech przedstawili, gdyż w razie przeciwnym po upływie tego czasu, spadek zgłaszającym się przyznany zostanie.

Kraków dnia 18 Sierpnia 1847 r.

Sędzia Prezydujący
J. *Czernicki.*
(2r.) Z. Sekr. P. *Burzyński.*

Nro 694.

Sędzia c. k. Trybunału
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.
Kommissarz upadłego handlu Star: Wolfa Hirschfeld i Efroima Korngold.

W zastósowaniu się do Art. 66 i następnych Ks. III. K. H. wzywa wierzycieli upadłego handlu Wolfa Hirschfeld i Efroima Korngolda w szczególności PP.: C. F. Poser, B. Primker, Jonasa Löwi, SL. Samosch, braci Bergmann, A. T. C. Kollmejer, H. W. Tietze, F. W. Hübner z Wrocławia, Schutz et Compaguie z Altenburga, Francesi Bonamico z Werony, L. S. Posno, Michel. Boss. z Paryża, Izraela Korngold, Feiwla Corngold, Salamoua Deuches, E. M. Blatteis, Karola Lierhamer z Krakowa, aby się bądź osobiście, bądź przez swych pełnomocników w sali posiedzeń Trybunału Miasta Krakowa Wydziału III. na dniu 25 Październikа r. b. o godzinie 3éj po południu stawili się, w którym to terminie przed tymczasowemi syndykami Star. Salamonem Deuches i E. Markusem Blatteis sprawdzenie obligów powyższą upadłość ciążących nastąpi.

Kraków dnia 15 Września 1847 r.

(3r.) J. *Kopyciński.*

Nro 3172.

Cesarsko Królewski
PROKURATOR PRZY TRYBUNALE
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zawiadamia strony interessowane, że Wincenty Przesławski Zastępca Woźnego C. Król. Sądu Pokoju Okręgu Igo M. Krakowa na dniu dzisiejszym w urzędowaniu zawieszonym został.

Kraków dnia 1 Września 1847 r.

A. *Cukrowicz.*
(4r.) J. *Więckowski.*

Nro. 545.

Kundmachung.

Am 14. Oktober 1847 um die 10. Vormittagsstunde werden in der Amtskanzlei des k. k. Salinen Materialamtes in Wieliczka noch sehr wenig gebrauchte 2310 Stück neue Fruchtsäcke von Drillich entweder im Ganzen in größeren Parthien oder wenigstens zu 25 Stück mittels öffentlicher Seilbiethung hindangegeben werden. Zur Versteigerung wird der Ausrufspreis mit 29. Kr. CM. pr. Stück angenommen, und die Kauflustigen haben vor dem Beginn der Lizitation ein 10% Vadium zu erlegen welches mit Ausnahme des Reugeldes des Erstehers gleich wieder rückgestellt werden wird. Nach erfolgter Bezahlung der erkauften Säcke, die gleich nach beendigter Versteigerung zu übernehmen sind, wird dasselbe in Kaufschilling eingerechnet oder baar zurückgegeben werden. Welches Kauflustigen zur Kenntniß gebracht wird.

Vom k. k. Salinen Materialamte.
Wieliczka am 15. September 1847.

Franz Ritter von Raab Verwalter.
Józef *Klemensiewicz* Kontrollor.

C E N Y Z B O Ż A
Na targowicy publicznéj w Kleparzu w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 4 i 5 Października 1847 roku	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ , nowéj...	—	—	42	—	—	—	39	—	—	—	36	-
„ Żyta star.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ nowe.	—	—	31	15	—	—	29	15	—	—	27	—
„ Jęczmi. st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ nowe.	-	—	24	—	—	—	22	—	—	—	19	—
„ Owsa star.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ nowe.	—	—	13	—	—	—	11	15	—	—	10	—
„ Grochu..	—	—	42	—	—	—	39	—	—		—	—
„ Jagieł...	—	—	48	—	—	—	46	—	—	—	-	—
„ Rzepak zi.	—	—	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Ziemn. no.	-	—	16	-	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Koniczyny	—	—	108	—	—	—	100	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 3 gr. — do zł. 2 gr. 15. Centnar słomy od zł. 3 gr. 6 do zł. 2 gr. 6
Spirytusu garniec z opłatą zł. 10 gr. —
Okowity „ „ od zł. -- gr. — do zł. 8 gr. —
Drożdży wanienka od złp. 20 do złp. 25
Jaj kurzych kopa złp. 3 gr. —
Miarka grochu tycznego średniego od zł. 4 gr. 24 do zł. 6.
Kaszy Częstochowskiéj miarka od zł. 8 gr. — do zł. 9
„ Pszennéj „ „ 4 do zł. 4 gr. 18
„ Perłowéj pięknéj „ od zł. 4 do gr. zł. 4 gr. 6
„ Tatarczanéj . „ od zł. 6 gr 12 do „ 6 gr. 24
„ Jęczmiennéj „ od zł. 2 gr. 20 do zł. 3 gr. 24
Mąki z pod krupek miarka 2 . . zł. 2 „ 6 —

Sporządzono w C. K. Biórze Kommissaryatu Targowego.

Kraków dnia 6 Października 1847 r.

C. K. Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.
